

WRITING HAWA

Direcció: Najiba Noori **Guió:** Ali Rasul Noori, Najiba Noori, Afsaneh Salari **Països:** Afganistan, França... **Durada:** 84 min **Any:** 2024 **Gènere:** Documental, feminisme **Música:** Afshin Azizi **Fotografia:** Ali Rasul Noori, Najiba Noori
Versió original en farsi, amb subtítols en espanyol

SINOPSI

La Hawa, una dona hazara de 52 anys, s'embarca en un viatge d'autoemancipació després d'un matrimoni concertat, educant-se a si mateixa i engegant un negoci tèxtil, fins que les seves vides es veuen alterades pel ressorgiment dels talibans el 2021. (FilmAffinity)

CRÍTICA

26/11/2024 - Najiba i Rasul Noori usen la seva pròpia subjectivitat per crear un treball tremendament potent sobre l'emancipació, la llibertat i les oportunitats per a les dones a l'Afganistan

Després d'estrenar-se mundialment fa uns dies a la competició internacional de l'IDFA, **Writing Hawa** ha guanyat el premi FIPRESCI. "La pel·lícula ens ofereix un testimoni intern fonamental des d'un territori on les llibertats estan en perill, especialment per a les dones", segons paraules del jurat. Tanmateix, això no fa més que esgarrapar la superfície del que la cineasta i periodista afganesa **Najiba Noori** explora en aquest documental, codirigit pel seu germà **Rasul Noori**. Pertanyent a la generació intermèdia, però en certa manera l'excepció dins d'aquesta història de tres generacions de dones a la seva família, la Najiba revela amb gran destresa i sensibilitat la precària situació de les dones a l'Afganistan abans i després de la presa del poder per part dels talibans el 2021, especialment la de les joves pertanyents a la minoria ètnica hazara, històricament perseguida. Els dos germans, amb experiència en producció de vídeo i periodisme, capten acuradament la limitada vida quotidiana de les protagonistes, assumint-ne la subjectivitat i aprofitant-la per crear una silenciosa obra mestra de cinema essencial.

Amb un guió escrit per la Najiba amb la documentalista iraniana **Afsaneh Salari** (que també s'encarrega del muntatge), **Writing Hawa** entrellaça amb mestria diversos fils narratius fonamentals. Tots ells se centren directament o indirectament en la mare de la Najiba, la **Hawa**, que decideix aprendre a llegir i escriure mentre obre el seu propi negoci. La **Zahra**, la neboda de 14 anys de la Najiba, s'escapa després de dotze anys sota la custòdia del seu pare maltractador i torna amb la família. L'arribada dels talibans al poder desencadena una important reculada en tots aquests avenços, així com la partença de la Najiba cap a París.

La Hawa, obligada a casar-se als 13 anys amb un home 30 anys més gran, mai no va rebre una educació formal. Ara està resignada a cuidar el seu ancià marit, que pateix demència severa, mentre que l'amor de la seva vida (el seu cosí) ja és un somni perdut. La Hawa no es talla a l'hora de condemnar les generacions anteriors: "Els nostres pares eren ingenus", diu la seva amiga, obligada a viure el mateix destí. "Els nostres pares eren idiotes", la corregeix la Hawa, deixant aflorar dècades de pura ràbia continguda sota la superfície, aparentment alliberada per la pròpia càmera. D'aquesta manera, el relat es converteix en una recerca triomfal d'una emancipació autèntica i autònoma, defensada amb força (encara que mai no guiada ni forçada) pels fills a qui va donar-ho tot. I els talibans? "Aquests fills de puta són un grapat de salvatges ignorants", escup la Hawa.

La Najiba intervé ocasionalment mitjançant una veu en off directa que, encara que significativament més concisa, recorda la de *My Stolen Planet*, de Farahnaz Sharifi. Alguns moments parlen per ells mateixos. Des de darrere de la càmera, la Najiba pregunta, amb un evident matís de por a la veu: "I si t'obliguen a casar-te?" Amb una expressió d'absoluta resignació, la jove Zahra respon: "Faré servir el telèfon per trucar-te".

Som davant d'una història en què hem de qüestionar la subjectivitat de qui escriu sobre la pel·lícula, on moments com aquest són simplement impossibles d'avaluar des d'un punt de vista extern. La realització de la pel·lícula desencadena una resposta gairebé tardana, en adonar-nos posteriorment que tant la directora com les protagonistes, tia i neboda, són testimonis del que aviat serà inevitable. Nosaltres, com a espectadors i crítics protegits darrere les nostres pantalles, som simplement testimonis privilegiats.

Una escena particularment commovedora mostra el reflex de la cineasta, esquitxat de pluja, en una finestra de París mentre fuma tranquil·lament una cigarreta: un moment de solitud a l'exterior que contrasta amb una vida plena d'emocions a l'interior. L'emotiva banda sonora original d'**Afshin Azizi**, dominada per les malenconioses cordes polsades del *setar* i el *rubab*, completa la pel·lícula. Els títols de crèdit finals, alhora alegres i realistes, col·loquen la història al seu lloc: francament, només tenim accés a aquesta poderosa obra cinematogràfica gràcies a circumstàncies una mica extraordinàries.

Olivia Popp – cineuropa.org